

יש מותרות פרק תשיעי יבמות

פה.

עין משפט
נר מצוה

א א מ"י פ"ב מהל' אכל
הלכה ו סמג עשין נח
ולאון רלה טוש"ע י"ד
פ"י שעב טע"ף ב:
ח ב מ"י פ"טע מהלכות
אסורי ביאה הל' טו
טוש"ע אה"ע סימן ח
טע"ף א:
ז ג מ"י שם הלכה טו
טוש"ע שם טע"ף ג:
י ד מ"י פ"ק ט"ו שם
הלכה נג:
יא ה מ"י פ"ב מהלכות
יבוס הלכה ח טוש"ע:
שם פ"י קסח טע"ף ט:
יב ו ז ח מ"י פ"ק כ"ד
מהל' אשדות הלכה ד
טוש"ע שם סימן קטו
טע"ף ח:
יג ט מ"י פ"ב מהלכות
אסורי ביאה הל' ג
סמג לאון קנב טוש"ע שם
פ"י ו טע"ף יב:
יד י מ"י פ"כ"ד מהל'
אשדות הל' ד טוש"ע
שם פ"י קנב טע"ף ב:
טו ב מ"י פ"ח מהל'
אסורי ביאה הל' ד
ופ"י"ט הלכה ח טוש"ע שם
סימן ו טע"ף יט:

והרי לאו דעומאה דאין שוה כגל דאין ישראל מוחרין שלל ליגע
דכתבי (ויקרא כא) אמור אל הכהנים כהנים מוחרין ולא ישראל:
לאו משום דרב יהודה אלמא אפי' לאו שאין שוה ככל נפקא לן
מהתם דנשים חייבות: לא דגמרי מלא יקחו. כלומר מאיש או אשה
לא נפקא לן אלא לאו השוה ככל והא
דאיטריין למעוטי ולא בנות אהרן
משום דלא לא מעטי' הוה גמריין
מלא יקחו דמחייב לנשים אלאו שאין
שוה ככל: איכא דאמרי קיחא
איטריין ליה. למיכתב דכלאו שאין
שוה ככל נשים מוחרות ואף ע"ג
דמדרב יהודה משמעט קד"ח ליגמר
מטוומאה דלאו שאין שוה ככל הוא
ונשים פטורות: ה"ג כהנים לויס
וישראלים מוסרין לנא זה זכר לויס
וישראלים חללי גירי חרוזי מוסרין
לנא זה זכר. אכל כהני בחללי וחללי
בכהנות לא: אמר ליה רב הונא.
לעולם חללי בכהנות שפיר דמי והא
דלא תננהו משום דכהני בחללי
אסירי לא פסיקא ליה דכל היכא
דחני נכסי מהני והני מהני קמני
וכו': בני צירי. מקום: כיון דאמר
מר (לעיל דף לח.) כתובתה. של יצמנה
על נכסי בעלה הראשון לית לה מיבס
והא פסולה חללה וכל
מקום שהווא פסול על
ידה או היא פסולה על
ידו קנסו וכו':

תורה אור השלם

1. ויאמר יי אל משה
אמר אל הכהנים בני
אהרן ואמרת אליהם
לנפש לא יטמאו בעמיהו:
ויקרא כא א
2. אשה וזה וזה חללה לא
יקחו ואשה חרושה
מאשה לא יקחו בני קדש
הוא לאלהיו:
ויקרא כא ו

הגהות הב"ח

- (א) נמי איקלעו לשבטבבו
לאתריה דרב ארי:
(ב) רש"י ד"ה ה"ג וכו'
הנושא נשים בעצירה פסול
לעבודה עד שקור הנאה
והא פסולה חללה וכל
מקום שהווא פסול על
ידה או היא פסולה על
ידו קנסו וכו':

מוסף רש"י

עשרה יוחסין עליו
מובל. כשעלו בני
הגולה ובגמרא מפרש
לה דלמשמעין משפחות
שנבבל מיוחסות הן
שהפירש עורא כל הפסולין
משם והולקין עמו (קדושין
טו.) חללים. כהנים
מללן שגלו ופסולי
כהנה (ו.) וחרורים.
ממזמרים (טו.) נתיבים.
בשעורים שגלו בנימי
יהושע ואמריין (לעיל עח:)
דוד גזר עליהם (קדושין
טו.) לויים ישראלים
חללים גרים חרורים
מוחרין לבא זה בזה.
אכל כהנים בחללי גירי
וחרוזי לא שחללה כלאו
וניורת ומשומרת בתוקת
זונה (טו.) גירי חרוזי
וממוזרי תבני שתוקי
ואוספי מותרים לבא
זה בזה. דאקסרי קהל
גרים לא יקסרי קהל ולא
החזירו ממזרים לנא בקהל
גרים. אכל לויים ישראלים
במזמרי לא ושתוקי ואוספי
פקק ממזרים הם ומותרים
להטערי במזמרים דלאמר
בגמרא (שם עג.) בקהל
והא הוא דלא יבא. בקהל
פקק יבא (שם טו.).

ולא תה ואב"ה מאי. אי לותה ולאכלה קודם שפסקו לה ז"ד לא
היה הצעל חייב לשלם אפי' לותה ז"ד כדפירש ר"ת
בסוף כתובות (דף קו. ושם) גבי קדמו ז"ד ופסקו מה שפסקו פסקו
והכא מיבעיא ליה אם יש לז"ד לפסקו לה מזונות כשהלך בעלה
למדינת הים ותלוה ותאכל כשאר נשים
או לא: אלמנה לב"ג יש אה
פירות. לכאפי דלאמר צדק נערה
שנתפתה (שם נא: ושם) אלמנה לב"ג
נשצית חייב לפדותה דקרינא וצכהנת
אהרנמיך למדינתך הוי פירות כמשמעו
דין פירות דהיינו פירקונה דהוי תחת
פירות ובשניה דקמני אין לה פירות
הוי נמי דין פירות דאם נשצית אינו
חייב לפדותה אע"ג דהצעל אוכל
פירות כי היא דהאשה רבה (לקמן עט.)
דמגא נמי אין לה פירות ומזונות כו'
ואמר עלה צירושלמי שאינה יכולה
להוציא ממנו הפירות שאכל ח"ר חנינא
הא דתימא כשאל עד שלא בא
הראשון כו' ולרבא דלאמר התם אלמנה
לכ"ג דאינו חייב לפדותה נראה לר"י
לפרש יש לה פירות דאם נשצית משלם
הצעל הפירות שאכל לפדותה צום
אכל מה שפרקונה יתר על דמי פירות
שאכל לא יהי' ובשניות אפילו דמי
הפירות שאכל לא יהי' ומתוך פירוש
הקונטרס משמע שאין לצעל פירות
באלמנה כלל ואפילו לא נשצית חייב
להחזיר פירות שאכל דפי' יש לה
פירות שאף על פי שאכל פירות כיון
דשלא כדון אכלן משלם ואליבא
דרבא דכתובות פירש כן אף נראה
לר"י כמו שפי' דלא משלם צעל
אלא לזוך פרקונה כשנשצית וכן
פירש הריב"ן:

בלאות.

פ"י בקונטרס בשמעתו
גבי שניה דאין לה
צלאות שאם יש לה עדיין צלאות
ושחקים מצדידים שהכניסה לו אינה
נוטלתן כשיולאה דקנסא קנסו חכמים
ואין נראה לר"י דצהריא משמע בסוף
אלמנה ניונות (כתובות קא.) ושם דדוקא
מה שזלה ואין צעין אין לה אכל מה
שצעין שקלה והיאך דליירי צלותן
שהן עדיין צעין רגיל לפרש צלאותיה
קיימין דלאמר התם זינתה הפסידה
צלאותיה קיימין וכן בסוף אף על פי
(שם סג:) גבי מורדת אכל ק"ק היינו
דקמני צלאותיה שיש לה פירות היינו
צלאות כיון דליירי צלאות שאין
קיימין דלאמר התם (כתובות עט: קא.)
עילא ליה גלימא פירא הוי ומכסי
צה ואזיל עד דצליט):

וב"ב

מקום שהוא פסול והיא
פסולה. פ"י בקונטרס שהוא
פסול שנושא אותה בעצירה כדתנן
בצבורות (דף מה:.) ולא תרוייהו בעי
אלא אם הוא פסול או היא פסולה
קנסו אותו דלא מרגלא ליה כיון
דמיפסל צהכי חד מינייהו דלאמר
בסמוך ממורת ונתינה איכא צייניהו
ופרין ולר"ח דלאמר הרי זה עבד
וממור הא לא מרגלא ליה והתם
צעל לא מיפסיל דהא בישראל לא
שיין למימר שיפסל על ידה ואינה
נמי לא מיפסלא צהכי דהא מעיקרא
מיפסלא וקיימא אלא משום זרע
לחוד מנעה ולא מרגלא ליה שיראה
להרגילו כיון שזרעו נפסל על ידה

פ"י בקונטרס בשמעתו
גבי שניה דאין לה
צלאות שאם יש לה עדיין צלאות
ושחקים מצדידים שהכניסה לו אינה
נוטלתן כשיולאה דקנסא קנסו חכמים
ואין נראה לר"י דצהריא משמע בסוף
אלמנה ניונות (כתובות קא.) ושם דדוקא
מה שזלה ואין צעין אין לה אכל מה
שצעין שקלה והיאך דליירי צלותן
שהן עדיין צעין רגיל לפרש צלאותיה
קיימין דלאמר התם זינתה הפסידה
צלאותיה קיימין וכן בסוף אף על פי
(שם סג:) גבי מורדת אכל ק"ק היינו
דקמני צלאותיה שיש לה פירות היינו
צלאות כיון דליירי צלאות שאין
קיימין דלאמר התם (כתובות עט: קא.)
עילא ליה גלימא פירא הוי ומכסי
צה ואזיל עד דצליט):

א

ומיהו קשה דקאמר בעולה לכ"ג איכא צייניהו כו' ואמאי מרגלא ליה והא הוא נפסל על ידה שנושא נשים בעצירה ויראה להרגילו ור"ת מפרש דהוא פסול דקאמר אולד קאי ובפסולות ידעה לחוד אפילו במקום שהולד כשר לא מרגלא ליה כדאמרין ולרבי מתא' בן חרש דקאמר אפילו הלך כו' עשאה זונה הא לא מרגלא ליה ויש ספרים דגרסי הוא כשר והיא פסולה וכן בתוספתא דמיתלתין צפ"ב:

(א) ז"ל דמתן בכתובות צדק
עני דייני גזירות (דף ק"ו
ע"י) מי שהלך בעלה וכו'.

זא א מיי פכ"ד מהל'
אשוח הלכה ד:
יז ב מיי פ"ח מהלכות
מעשר הלכה ב סוג
עשן קלה:

תוספות ישנים

מסורת וגימיה איכה
ביניהו למ"ד מפני
שמרגילה זו היא מרגילתו
(וא"ל) ווא"מ האל היו
[בנה] ממזר י"ל דאפשר
לטהרו כדאמרין (קדושין
טז.) יטלים ממזרים לטהר
כ"ל ממזר טעם שפחה
והולד עבד שחירו וולד בן
חורין ומינה מאי קאמר
זו היא מרגילתו האל אף
מרווחת בו כלום שהרי אף
אם משא ללמזר יטלה
לטהר בנה כדפרישית וי"ל
דמ"מ היא מרגילתו שקרה
זרעה על שם שיהא גמור
ולגמרי ראש"י נראה דאין
לזו זכרים לה אף אם
אינה מרווחת כלום הכשר
בדבר מ"מ מרגלא ליה
כדאמר' (גיטין מט.) יתיר
ממה שהאש רוצה לישא
אשה רוצה להנשא וכן פ"ה
לעיל וכן מוכח מלמוד
דשניה אמרין לעיל קנסיה
בכמותה אע"פ שאינה
מוספת שום הכשר האל
משום שאינה רוצה להנשא
יתיר מהאש. וז"ל ח"כ
מאי פריך אמרין ק' ולי'
אליעזר דאמר ה"ו עבד
וממזר הא לא מרגלא ליה.
ותמי קא פריך האל מ"מ
אינה נפקת כלום בדבר
שהרי גם אם משא לממזר
כדינה יהיה בנה ממזר.
ואי משום דלא מרווחת
שום הכשר האל פי דמ"מ
מרגלא ליה משום שרוצה
להנשא. וי"ל דשפיר פריך
ל"י אליעזר דאמר ה"ו עבד
וממזר ח"כ איכה פסול
לבעל שעל דיה (ה) היו זרעו
נפסל וא"כ לא מרגלא ליה
כדאמרין לעיל כל מקום
שהוא פסול והיא פסולה
קנסו אותו שהוא מרגילה
והיא אינה מרגילתו: סוגיה
ודאי איכה ביניהו דלמ"ד
מפני שמרגילה זו היא
מרגילתו ואי תקשי הדרכה
קושא לדוכתין ול"י עקיבא
דאמר יש ממזר מחייבי
לאהין הא לא מרגלא ליה
שהרי הוא סוטה ודאי
דפליגי עליה דר' יוסי
בן סיפרי ואמרי אחרי
אשר הוועמאה לרבות סוטה
שנסתרה וי"ל דהא אמרין
לעיל (מט.) הכל מודים
בבא על הסוטה שאין הולד
ממזר ואפי' ר"ע מודה:

ממזרת ונתניה איכא בינייהו. שיכול לטהר את בניו ע"י שפחה
ואע"פ שאין יכול לטהר את הנקבות כדאמר בסוף האומר
בקיודשין (דף טז.) כמה טהרה את הנקבות סברה היא שלא יקפיד
כיון שיכול לטהר את הזכרים ואלמנה לכ"ג גרושה וחלוצה לכהן הדיוט
דמשמע דלא מרגלא ליה משום פסול
זרעה שהם חללים אע"פ שני ישראל
מקוה טהרה לחללות וננות ישראל
מקוה טהרה לחללים לרבי דוסתאי
ברבי ינאי (קדושין דף ע.) מכל מקום
מקפיד הוא על בניו שאינם כהנים
וראה להרגילו:

ולרבי עקיבא דאמר יש ממזר מחייבי לאהין הא לא מרגלא ליה. ה"ו למימזר דר' עקיבא
כר' טרפון דאמר (שם דף טז.)
ממזר נשא עבד שחירו וולד בן
ממזרת וגימיה כדלעיל וז"ל ומאי
קשיא ליה דלר"ע כיון דלא תפסי
בה קידושין ח"כ אינה אשתו ואין שייך
לקונסו שיתן לה כתובה דלפילו גט
לא בעיא מיניה כדאמר בהחולץ (לעיל
דף מט.) וי"ל דלאו משום כתובה
ומונות פריך אלף משום פירות
ובללות שאין לה להפקיד כיון דלא
מרגלא ליה: **ולרבי מתיא בן חרש**
בו הא לא מרגלא ליה. פי' בקונטרס
דניחא לה לשתות זרישא דלא ליפסלה
לכהונה וקשה דכיון דגירשה לאו בת
שמה כדמוכח בסוף האשה רבה
(לקמן זה.) וסע דקאמר מאי איריא צא
עליה אפי' נתן לה גט נמי ואפי' אמר
איני משקה נמי פי' דשז אינה שותה
ועוד קשיא לפי' הקונטרס דמאי איריא
דפריך לרבי מתיא בן חרש לרבינן
נמי תיקשה דלא מרגלא ליה שרוצה
לשתות תחלה להיות מותרת לכהונה
דאם יצא עליה שז לא יסקנה דלא
הו ממזרה מעון ואין המים בודקין
אזתה אלף יש לומר לרבינן ניחא
ליה דהא לאו בת שמה היא כיון
שגירשה אבל לרבי מתיא בן חרש
שנעשית זונה לא מרגלא ליה אע"ג
דבלאו הכי היתה פסולה לכהונה
מוטמאה ועוד דגרושה היא
ובתרויה נמי אסירה וקיימא שהיא
זרה מכל מקום פסול של זנות גנאי
הוא לה ולא מרגלא ליה ובפרק
עשרה יוחסין (קדושין עו.) נמי תמיך
ליה פסול של זנות טפי משאר אסורי
כהונה הואיל וסע זנות פוסל
בישראל ועוד לא מרגלא ליה משום
דאיכה השתא תרי לאוי':
תרומה

קנסו אותו כתובה ומפני מה אמרו שניות
מדברי סופרים אין להן כתובה מפני שהוא
כשר והיא כשרה וכל מקום שהוא כשר
והיא כשרה קנסו אותה כתובה רבי אומר
"הללו דברי תורה" ודברי תורה אין צריכין
חיווק והללו דברי סופרים ודברי סופרים
צריכין חיווק דבר אחר זהו מרגילה וזו
היא מרגילתו דבר אחר מאן קתני לה
איכא דאמר ר"ש בן אלעזר קתני לה ומה
טעם קאמר מה טעם אמרו הוא פסול
והיא פסולה קנסו אותו כתובה מפני שהוא
מרגילה ומה טעם הוא כשר והיא כשרה
קנסו אותה כתובה מפני שהיא מרגילתו
איכא דאמר רבי קתני לה וחלוצה קא
קשיא ליה והא חלוצה דרבנן ואית לה
כתובה הדר אמר כיון דפסיל לה
(ה) מדרבנן זהו מרגילה וזו היא מרגילתו מאי
איכא בין רבי לרבי שמעון בן אלעזר אמר
רב הסדא ממזרת ונתניה לישראל איכא
ביניהו מ"ד דאורייתא הא נמי דאורייתא
מ"ד מפני שהוא מרגילה הא היא מרגלא
ליה ולרבי אליעזר דאמר הרי זה עבד
וממזר הא לא מרגלא ליה ולא מידי אלא
אמר רב יוסף מחזיר (ה) גרושה משניסת
איכא ביניהו מאן דאמר דאורייתא הא נמי
דאורייתא ומאן דאמר מפני שהוא מרגילה
הא היא מרגלא ליה ולרבי עקיבא דאמר יש
ממזר מחייבי לאהין הא לא מרגלא ליה ולא
מידי אלא אמר רב פפא בעולה לכ"ג איכא
ביניהו מאן דאמר דאורייתא הא נמי
דאורייתא ומאן דאמר מפני שהוא מרגילה
הא היא מרגלא ליה ולר' אליעזר בן יעקב
דאמר יש חלל מחייבי עשה הא לא מרגלא
ליה ולא מידי אלא אמר רב אשי מחזיר
ספק סוטה איכא ביניהו מ"ד דאורייתא
הא נמי דאורייתא ומ"ד מפני שהוא מרגילה
הא היא מרגלא ליה ולר' מתיא בן חרש
דאמר (ה) אפי' הלך בעלה להשקותה ובא
עליה בדרך עשאה זונה הא לא מרגלא
ליה ולא מידי אלא אמר רב אשי
סוטה ודאי איכא ביניהו: **מתני' בת**
ישראל מאורסת לכהן מעוברת מכהן
שומרת יבם לכהן וכן בת כהן לישראל
לא תאכל בתרומה בת ישראל מאורסת ללוי מעוברת ללוי שומרת יבם
ללוי וכן בת לוי לישראל לא תאכל במעשר בת לוי מאורסת לכהן מעוברת
לכהן שומרת יבם לכהן ללוי לא תאכל לא בתרומה ולא
במעשר: גמ' ותהא זרה יזרה מי לא אכלה במעשר אמר רב נחמן
אמר שמואל הא מני ר"מ היא דאמר מעשר ראשון אסור לזרים דתניא
תרומה

קנסו אותו כתובה. כלומר לא קנסוה משאר כל הנשים. והיא דקנסוה
רבנן לשניה כתובה כדי שלא תמכר אללו הוא דכיון דלא תיהו לה
כתובה מיניה שצקא ליה ונפקא אלל הכא לא צריך דממילא שצקא
ליה דכיון דהוא נפסל על ידה יש קטטה ביניהם וכן כשהיא נפסלת
על ידו: זה הוא מרגילה. אלמנה
לכ"ג גרושה וחלוצה לכהן הדיוט
הוא מרגילה ומסימה לינשא לו וזו
שניה דכיון דלא איזי מיפסלא ולאו
זרעה מיפסיל ולא מוסדה מידי
בציאתו היא מרגילתו שהאשה רוצה
להנשא יותר מן האיש: איכא דאמר
רבי קתני לה. שנתן טעם לדבריו
מפני שהן של תורה וקשה ליה והא
חלוצה לכהן לאו דאורייתא אלף
דרבנן כדאמר (ה) זי' יוחסין (קדושין
עח.) מואשה גרושה (ה) מריצויה דוי"ו
ומוקמינן לה מדרבנן וקרא אסמכתא
בעלמא וקתני ממתינן דאית לה
כתובה: דר אמר כיון דפסיל לה
מסרומה דרבנן כו'. והיינו דבר
אחר דקאמר: הא היא מרגלא
ליה. הואיל ואינה גרושה מחמתו
טרחא ומתדרא לינשא לישראל כדי
להעלות זרעה. ואע"ג דבנה נמי
ממזר דק"ל (לעיל דף עח.) הלך אחר
פסולן אפילו הכי כיון דאיכה תקנתא
לממזרים כר' טרפון דאמר בקידושין
(דף טז.) יכולין ממזרים לטהר
טרחא ומינסבא לישראל: ולרבי
אליעזר. דפליגי עליה דרבי טרפון
(שם) ואמר ממזר שנשא שפחה
והולד בן אינו טעור מן הממזרות
בשציל עבדותו וזהו עבד וממזר
הא כיון דליכא תקנתא לזרעה לא
מתדרא למיפסל זרעיה דגבירא
לפי שהיא מקניטתו תמיד: מחזיר
גרושה. משניסת: בעולה. פנויה
לכהן גדול עשה איכה בתולה ולא
בעולה ולאו הבא מכלל עשה עשה
ולאו דזונה ליכא הכא דאין זונה אלף
הנבעלת ביאה אסורה: ולר' אליעזר
בן יעקב. בהבא על יבמתו (לעיל ט.)
ספק סוטה. שקינה לה ונסתרה
וקאי עלה בציפורא דאורייתא דכתיב
ונטמאה שני פעמים אחד לבעל ואחד
לזועל: הא לא מרגלא ליה. דניחא
לה לשתות זרישא דלא ליפסלה
מכהונה: סוטה ודאי. אשת איש
שזינתה דאסירה ליה מדאורייתא
כדכתיב (במדבר ה) והיא לא נתפשה
דמשמע הואיל ולא נאנסה אסורה.
ואי קשיא הא נמי חייבי לאהין היא
לרבנן דפליגי עליה דר' יוסי בן סיפרי
בפ"ק (לעיל יא.) דאמרי אחרי אשר
הוטמאה (ה) לרבות סוטה וליפסל ולר"ע
דאמר יש ממזר כו' לאו פירכא הוא
דאיכה לתרוצי דהא אמרין לעיל
בהחולץ (דף מט.) הכל מודים בבא על
הסוטה שאין הולד ממזר: **מתני' לא**
תאכל בתרומה. כדתנן בפ' אלמנה
(לעיל דף טז.) העובר והיבם והאירוסין

(א) ר"ה יט. מענין ז'
(ב) קדושין טז. א לעיל
מט. ד) לעיל ט. עו. א.
(ה) לעיל טז. א) לעיל עז.
מטות כ. א. א) לקמן
ק"ג. א) ויקרא כא.
(ט) במדבר ה. א) לקמן
פ"א.

הגהות הב"ח

(א) נמי כיון דפסול לה
מתרומה דרבנן וזו
מרגילה: (ב) שם מחזיר
גרושתו איכה ביניהו
כל"ל ומינת משעת
ממזר: (ה) רש"י ד"ה איכה
דאמר וכו' כדאמר בעשרה.
נ"ב ומימי לה לעיל פ"ב
דף טז.

מוסף רש"י

אפילו הלך בעלה
להשקותה. הלך בעלה
לז"ד הגדול והולכה
להשקותה מן המרים
שקנה לה ונסתרה ואסורה
לו עד שתישא. ובא עליה
בדרך עשאה זונה.
והא הולד ונבעלה לפסול לה,
ואם מת אסורה לכהן
(לעיל טז.)

פוסלין ולא מאכילין: לא תאכל במעשר. זרעה גופה מי לא אכלה במעשר: לא תאכל בתרומה ולא במעשר. ר' יוחנן (בב) ומעשר ראשון לאו קדש איקרי: תרומה